

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

7. dubna 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Veřejné zakázky — Směrnice 2004/18/ES — Technická a odborná způsobilost hospodářských subjektů — Článek 48 odst. 3 — Možnost využít schopnosti jiných subjektů — Podmínky a způsoby provádění — Povaha vztahů mezi uchazečem a jinými subjekty — Změna nabídky — Prohlášení neplatnosti elektronické dražby a její zopakování — Směrnice 2014/24/EU“

Ve věci C-324/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Krajowa Izba Odwoławcza (vnitrostátní odvolací senát, Polsko) ze dne 18. června 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 7. července 2014, v řízení

Partner Apelski Dariusz

proti

Zarząd Oczyszczania Miasta,

za přítomnosti:

Remondis sp. z o.o.,

MR Road Service sp. z o.o.,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano (zpravodaj), místopředseda Soudního dvora vykonávající funkci předsedy prvního senátu, F. Biltgen, E. Levits, M. Berger a S. Rodin, soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. května 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Partner Apelski Dariusz T. Krześniakem, adwokat,

— za Zarząd Oczyszczania Miasta K. Wąsikem, radca prawny,

* Jednací jazyk: polština.

- za Remondis sp. z o.o. a MR Road Service sp. z o.o. K. Kamińskim a K. Dajczer, radcowie prawni,
- za polskou vládu B. Majczynou, jakož i M. Szwarc a D. Lutostańskou, jako zmocněnci,
- za španělskou vládu M. J. García-Valdecasas Dorrego, jako zmocněnkyni,
- za lotyšskou vládu I. Kalniņšem a I. Nesterovou, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi K. Herrmann a A. Tokárem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. září 2015,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 2, 44 a čl. 48 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (Úř. věst. 2004, L 134, s. 114; Zvl. vyd. 06/07, s. 132).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Partner Apelski Dariusz (dále jen „Partner“) a Zarząd Oczyszczania Miasta (Městská správa úklidových služeb, dále jen „Úklidová správa města Varšavy“) ve věci vyloučení společnosti Partner ze zadávacího řízení na veřejnou zakázku na komplexní mechanické čištění vozovek města Varšavy (Polsko) v letech 2014 až 2017.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2004/18

- 3 Bod 46 odůvodnění směrnice 2004/18 zní takto:

„Zakázky by měly být zadávány na základě objektivních kritérií, která zajistí dodržení zásad transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení a zaručí, že nabídky budou posuzovány v podmínkách účinné hospodářské soutěže. V důsledku toho je vhodné připustit použití pouze dvou kritérií: ‚nejnižší ceny‘ a ‚hospodářsky nejvýhodnější nabídky‘.

K zajištění dodržení zásady rovného zacházení při zadávání zakázek je vhodné stanovit povinnost – danou judikaturou – zajistit nezbytnou transparentnost, která umožní každému uchazeči, aby byl přiměřeně informován o kritériích a opatřeních, která budou použita pro určení hospodářsky nejvýhodnější nabídky. [...]“

- 4 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Zásady zadávání zakázek“, stanoví:

„Veřejní zadavatelé jednají s hospodářskými subjekty na základě zásad rovnosti a zákazu diskriminace a postupují transparentním způsobem.“

- 5 Článek 44 uvedené směrnice, nadepsaný „Ověření vhodnosti a výběr účastníků, zadávání zakázek“, stanoví:

„1. Zakázky se zadávají na základě kritérií stanovených v člancích 53 a 55, s ohledem na článek 24 poté, co je veřejnými zadavateli ověřena vhodnost hospodářských subjektů, které nebyly vyloučeny podle článků 45 a 46, v souladu s kritérii hospodářských a finančních předpokladů, odborných a technických znalostí nebo způsobilosti, uvedenými v článku 47 až 52 a případně s nediskriminačními pravidly a kritérii uvedenými v odstavci 3.

2. Veřejní zadavatelé mohou od zájemců a uchazečů vyžadovat, aby splňovali minimální způsobilost v souladu s články 47 a 48.

Rozsah informací uvedených v člancích 47 a 48 a minimální úrovně způsobilosti požadované pro konkrétní zakázku musí být vztaženy k předmětu zakázky a být tomuto předmětu úměrné.

Tyto minimální úrovně jsou uvedeny v oznámení o zakázce.

[...]“

- 6 Článek 47 směrnice 2004/18, nadepsaný „Hospodářské a finanční předpoklady“, v odstavci 2 stanoví:

„Hospodářský subjekt může, je-li to nezbytné a pro určitou zakázku, využít schopnosti jiných subjektů, bez ohledu na právní povahu vztahů mezi ním a těmito subjekty. V tom případě musí veřejnému zadavateli prokázat, že bude disponovat nezbytnými prostředky, například tím, že předloží závazek těchto subjektů v tomto směru.“

- 7 Článek 48 téže směrnice, nadepsaný „Technická nebo odborná způsobilost“, stanoví:

„1. Technická nebo odborná způsobilost hospodářských subjektů se posuzuje a zkoumá v souladu s odstavci 2 a 3.

2. Doklady o technické způsobilosti hospodářského subjektu mohou být poskytnuty jedním nebo několika následujícími prostředky podle povahy, množství nebo důležitosti a použití stavebních prací, dodávek nebo služeb:

a) [...]

ii) seznamem hlavních uskutečněných dodávek nebo hlavních služeb poskytnutých v posledních třech letech s částkami, daty a jmény dotčených veřejných či soukromých příjemců. [...]

[...]

[...]

3. Hospodářský subjekt může, je-li to nezbytné a pro určitou zakázku, využít schopnosti jiných subjektů, bez ohledu na právní povahu vztahů mezi ním a těmito subjekty. V tom případě musí veřejnému zadavateli prokázat, že bude disponovat nezbytnými prostředky pro plnění zakázky, například tím, že předloží závazek poskytnout nezbytné prostředky hospodářskému subjektu.

[...]“

- 8 Článek 51 směrnice, nadepsaný „Dodatečná dokumentace a informace“, stanoví:

„Veřejní zadavatelé mohou vyzvat hospodářské subjekty, aby doplnily nebo objasnily osvědčení a doklady předložené podle článků 45 až 50.“

9 Článek 54 této směrnice, nadepsaný „Používání elektronických dražeb“, uvádí:

„1. Členské státy mohou stanovit, že veřejní zadavatelé mohou používat elektronickou dražbu.

[...]

4. Předtím než veřejní zadavatelé přistoupí k elektronické dražbě, provedou úplné první vyhodnocení nabídek v souladu s jedním nebo více kritérii pro zadání zakázky a s poměrnou váhou, která jim byla přidělena.

Všichni uchazeči, kteří podali přijatelné nabídky, jsou elektronickými prostředky současně vyzváni, aby podali nové ceny nebo hodnoty; [...]

[...]

8. Po uzavření elektronické dražby veřejní zadavatelé zadají zakázku v souladu s článkem 53 na základě výsledků elektronické dražby.

Veřejní zadavatelé nesmějí elektronické dražby zneužívat nebo je používat způsobem, který by bránil hospodářské soutěži, omezoval ji nebo ji narušoval nebo měnil předmět zakázky, jak byl pro zakázku stanoven ve zveřejněném oznámení o zakázce a v zadávací dokumentaci.“

Směrnice 2014/24/EU

10 Bod 2 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18 (Úř. věst. 2014, L 94, s. 65) zní takto:

„[...] pravidla pro zadávání veřejných zakázek přijatá podle směrnice [...] 2004/18/ES [musí být] revidována a modernizována, aby se zvýšila efektivita veřejných výdajů, zejména usnadněním účasti malých a středních podniků na veřejných zakázkách [...]. Je rovněž třeba vyjasnit základní pojmy a koncepty, aby se zajistila právní jistota, a začlenit do současných pravidel určité aspekty související s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie.“

11 Článek 63 směrnice 2014/24, nadepsaný „Využití kapacity jiných subjektů“, zní takto:

„1. Pokud jde o kritéria týkající se ekonomické a finanční situace stanovená podle čl. 58 odst. 3 a kritéria týkající se technické a odborné způsobilosti stanovená podle čl. 58 odst. 4, může hospodářský subjekt, je-li to vhodné a pro určitou veřejnou zakázku, využít kapacity jiných subjektů bez ohledu na právní povahu vztahů mezi ním a těmito subjekty. Pokud však jde o kritéria týkající se vzdělání a odborné kvalifikace stanovená v příloze XII části II písm. f) nebo relevantních profesních zkušeností, mohou hospodářské subjekty využít kapacity jiných subjektů pouze tehdy, budou-li uvedené subjekty vykonávat stavební práce nebo služby, pro něž se tyto kapacity vyžadují. Má-li hospodářský subjekt v úmyslu využít způsobilosti jiných subjektů, prokáže veřejnému zadavateli, že bude disponovat nezbytnými zdroji, například tím, že předloží závazek těchto subjektů učiněný za tímto účelem.

[...]

2. V případě veřejných zakázek na stavební práce, služby a umístění stavby nebo instalační práce v rámci veřejné zakázky na dodávky mohou veřejní zadavatelé požadovat, aby určité stěžejní úkoly byly vykonávány přímo uchazečem samotným [...].“

12 Článek 90 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 18. dubna 2016. [...]“

Polské právo

13 Směrnice 2004/18 byla do polského právního řádu provedena zákonem o veřejných zakázkách (Dz. U. 2013, položky 907, 984, 1047 a 1473, jakož i Dz. U. 2014, položka 423, dále jen „zákon o VZ“).

14 Článek 26 odst. 2b zákona o VZ zní takto:

„Hospodářský subjekt může využít znalosti, zkušenosti, technickou způsobilost a osoby schopné plnit zakázky nebo finanční kapacitu jiných subjektů bez ohledu na právní povahu vztahů mezi ním a těmito subjekty. V tom případě musí veřejnému zadavateli prokázat, že bude disponovat nezbytnými prostředky pro plnění zakázky, například zejména tím, že předloží písemný závazek těchto subjektů, podle něhož bude disponovat nezbytnými prostředky po dobu plnění zakázky [...]“

15 Článek 83 odst. 2 a 3 zákona o VZ stanoví:

„2. Veřejný zadavatel může přijmout částečnou nabídku v případě rozdělení předmětu zakázky.

3. V případě uvedeném v odst. 2 může hospodářský subjekt předložit částečné nabídky na jednu nebo více částí zakázky, ledaže veřejný zadavatel stanovil maximální počet částí zakázky, na které může hospodářský subjekt předložit částečné nabídky.“

16 Článek 91b odst. 1 zákona o VZ stanoví:

„Veřejný zadavatel elektronicky vyzve všechny hospodářské subjekty, které předložily nabídky, jimž nebyla odepřena účast na elektronické dražbě.“

17 Článek 93 odst. 1 bod 7 zákona o VZ stanoví:

„Veřejný zadavatel musí zrušit zadávací řízení na veřejnou zakázku, pokud [...] je stíženo neodstranitelnou vadou, která znemožňuje uzavření smlouvy o zadání veřejné zakázky bez hrozby jejího prohlášení za neplatnou.“

18 Článek 1 odst. 6 nařízení předsedy Rady ministrů ze dne 19. února 2013 o typech dokumentů, které veřejný zadavatel může požadovat od hospodářského subjektu a formách předkládání těchto dokumentů (Dz. U. 2013, položka 231) zní takto:

„Pokud se hospodářský subjekt při prokazování splnění podmínek uvedených v čl. 22 odst. 1 [zákona o VZ] spoléhá na prostředky jiných subjektů podle ustanovení čl. 26 odst. 2b [zákona o VZ], veřejný zadavatel pro účely posouzení, zda hospodářský subjekt bude mít k dispozici prostředky jiných subjektů v míře, která je nezbytná pro řádné plnění zakázky, anebo pro účely posouzení, zda vztah mezi hospodářským subjektem a těmito subjekty skutečně zaručuje přístup k těmto prostředkům, může požadovat:

1) v případě podmínek uvedených v čl. 22 odst. 1 bodě 4 [zákona o VZ], dokumenty uvedené v odst. 1 bodech 9 až 11, jakož i další dokumenty týkající se hospodářské a finanční kapacity, jak jsou uvedeny v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci;

- 2) dokumenty týkající se především:
- a) rozsahu prostředků jiného subjektu, které jsou hospodářskému subjektu dostupné,
 - b) způsobu využívání prostředků jiného subjektu hospodářským subjektem při plnění zakázky,
 - c) charakteru vztahu mezi hospodářským subjektem a jiným subjektem a
 - d) rozsahu a trvání účasti jiného subjektu na plnění zakázky.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 19 Z předkládacího rozhodnutí plyne, že v prosinci 2013 Úklidová správa města Varšavy zahájila zadávací řízení na veřejnou zakázku týkající se komplexního mechanického čištění vozovek města Varšavy v zimě a v létě v letech 2014 až 2017. Zimní čištění, které bylo předmětem této zakázky, v zásadě spočívá v předcházení a odstraňování námrazy posypem a používáním sněhových pluhů na určitých kategoriích městských komunikací, kdežto letní čištění spočívá v zametání a čištění vozovek vodou.
- 20 Úklidová správa města Varšavy si zvolila zadávací řízení, které mělo končit elektronickou dražbou. Předmět uvedené zakázky byl rozdělen do osmi částí odpovídajících různým městským částem Varšavy, což každému uchazeči umožnilo podat nabídku pro celou veřejnou zakázku nebo částečnou nabídku.
- 21 Jak bylo stanoveno v zadávací dokumentaci, k prokázání technické způsobilosti musel každý uchazeč předložit seznam zimních služeb údržby komunikací mokrou technologií, kterou poskytoval v průběhu posledních tří let před uplynutím lhůty pro podání nabídky. Tyto služby musely mít celkovou minimální hodnotu 1 000 000 polských zlotých (PLN) (přibližně 224 442 eur) u každé z osmi částí dotčené zakázky. Z toho důvodu k předložení nabídky pro celou tuto zakázku musel uchazeč prokázat, že poskytoval služby v minimální hodnotě 8 000 000 PLN (přibližně 1 795 537 eur).
- 22 V návaznosti na zveřejnění oznámení o zadávacím řízení v *Úředním věstníku Evropské unie* se společnost Partner ucházela o celou uvedenou veřejnou zakázku s tím, že tvrdila, že po dobu posledních tří let zajišťovala poskytování čtrnácti služeb, přičemž s dvanácti měla vlastní zkušenosti a s dvěma měla zkušenosti společnost PUM sp. z o.o. (dále jen „PUM“) se sídlem v Grudziądzi (Polsko), městě vzdáleném přibližně 230 km od Varšavy.
- 23 Kromě toho k nabídce připojila závazek společnosti PUM, podle něhož společnost PUM poskytne své kapacity k dispozici společnosti Partner, zejména poradenské služby zahrnující mimo jiné školení zaměstnanců této společnosti, jakož i pomoc při řešení problémů, jež by mohly při plnění dotčené zakázky nastat. Společnost Partner rovněž zdůraznila, že pro účely plnění této zakázky by tato spolupráce měla být upravena smlouvou uzavřenou mezi těmito dvěma podniky.
- 24 Dne 26. února 2014 Úklidová správa města Varšavy vyzvala společnost Partner, aby nejprve upřesnila činnosti, které by vykonávala společnost PUM, a dopad, jenž by tyto činnosti mohly mít na kvalitu a efektivitu služeb poskytovaných na území Varšavy, zejména s přihlédnutím ke vzdálenosti, jež dělí Grudziądz od Varšavy.
- 25 Úklidová správa města Varšavy nebyla spokojena s odpovědí poskytnutou společností Partner a měla za to, že znalosti a zkušenosti společnosti PUM by nemohly být k dispozici z důvodu nedostatku osobní a skutečné účasti uvedené společnosti na plnění dotčené zakázky, takže požádala společnost Partner dopisem ze dne 11. března 2014, aby v tomto ohledu doplnila své materiály.
- 26 V odpovědi ze dne 18. března 2014 společnost Partner napadla přístup Úklidové správy města Varšavy a požádala, aby byla její nabídka zohledněna pro účely zadání každé z osmi částí uvedené zakázky podle určitého pořadí přednosti.

- 27 Úklidová správa města Varšavy však nabídku společnosti Partner v plném rozsahu odmítla a poté, co proběhla elektronická dražba, zadávací řízení na dotčenou zakázku uzavřela.
- 28 Společnost Partner tedy podala žalobu ke Krajowa Izba Odwoławcza (vnitrostátní odvolací senát) s cílem dosáhnout zrušení rozhodnutí, jímž byla vyloučena ze zadávacího řízení na dotčenou zakázku, jakož i rozhodnutí, jímž byla vybrána nejvýhodnější nabídka pro jednotlivé části této veřejné zakázky. Kromě toho požádala o přezkoumání nabídek, které byly podány v rámci tohoto zadávacího řízení, a o možnost zúčastnit se nové elektronické dražby.
- 29 V rámci této žaloby se Krajowa Izba Odwoławcza (vnitrostátní odvolací senát) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Lze ustanovení čl. 48 odst. 3 ve spojení s článkem 2 směrnice 2004/18 vykládat v tom smyslu, že stanoví-li, že ‚je-li to nezbytné‘, hospodářský subjekt může využít schopnosti jiných subjektů, je tím míněn jakýkoliv případ, kdy hospodářský subjekt nemá schopnosti požadované veřejným zadavatelem a hodlá využít schopnosti jiných subjektů? Anebo má být formulace, že hospodářský subjekt může využít prostředky jiných subjektů pouze ‚je-li to nezbytné‘, chápána jako omezující tak, že hospodářský subjekt může využít tyto schopnosti jen výjimečně, a nikoli jako pravidlo při výběru hospodářského subjektu v rámci zadávacího řízení na veřejnou zakázku?
- 2) Lze čl. 48 odst. 3 ve spojení s článkem 2 směrnice 2004/18 vykládat v tom smyslu, že využitím schopností – znalostí a zkušeností – jiných subjektů, k němuž ze strany hospodářského subjektu dochází ‚bez ohledu na právní povahu vztahů mezi ním a těmito subjekty‘, a ‚disponováním prostředky‘ těchto subjektů, se rozumí, že při plnění zakázky nemusí mít hospodářský subjekt na tyto subjekty žádnou vazbu či může mít vazbu jen velmi volnou a neurčitou, tzn., že tuto zakázku může plnit samostatně (bez účasti jiného subjektu) nebo že tato účast může spočívat v ‚poradenství‘, ‚konzultaci‘, ‚školení‘, atd.? Nebo je třeba čl. 48 odst. 3 vykládat v tom smyslu, že subjekt, jehož schopnosti hospodářský subjekt využívá, se musí na plnění zakázky skutečně a osobně podílet v rozsahu svých uvedených schopností?
- 3) Lze ustanovení čl. 48 odst. 3 ve spojení s článkem 2 směrnice 2004/18 vykládat v tom smyslu, že hospodářský subjekt, který má vlastní zkušenosti, jež jsou však menšího rozsahu, než by chtěl vůči zadavateli uvést (například nedostatečné zkušenosti mu neumožňují podat nabídku pro všechny části zakázky), může navíc využít i schopnosti jiných subjektů tak, aby posílil svou pozici v rámci řízení?
- 4) Lze čl. 48 odst. 3 ve spojení s článkem 2 směrnice 2004/18 vykládat v tom smyslu, že veřejný zadavatel v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci může (nebo dokonce musí) stanovit pravidla, podle kterých je hospodářský subjekt oprávněn využít schopnosti jiných subjektů, například, jakým způsobem se hospodářské subjekty musí účastnit plnění zakázky, jakým způsobem mohou být spojeny schopnosti hospodářského subjektu se schopnostmi jiného subjektu, dále zda tento jiný subjekt ponese spolu s hospodářským subjektem společnou a nerozdílnou odpovědnost za řádné plnění zakázky v rozsahu, ve kterém hospodářský subjekt využívá schopnosti tohoto jiného subjektu?
- 5) Umožňují zásady rovného zacházení s hospodářskými subjekty a zákazu diskriminace, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, využití schopností jiného subjektu podle čl. 48 odst. 3 této směrnice tak, aby došlo ke spojení schopností dvou nebo více subjektů, které nemají schopnosti vyžadované veřejným zadavatelem – znalosti a zkušenosti?

- 6) Umožňují tedy zásady rovného zacházení s hospodářskými subjekty a zákazu diskriminace, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, aby článek 44 a čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 byly vykládány v tom smyslu, že podmínky účasti v řízení stanovené veřejným zadavatelem mohou být pro účely účasti na tomto řízení splněny pouze formálně a bez ohledu na skutečné schopnosti hospodářského subjektu?
- 7) Umožňují zásady rovného zacházení s hospodářskými subjekty a zákazu diskriminace, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, aby v případech, kdy je povoleno podávat nabídky pro části zakázky, hospodářský subjekt po podání nabídek uvedl – například v rámci doplnění nebo vysvětlení dokladů – k jaké části zakázky mají být přiřazeny prostředky, které označil za účelem prokázání splnění podmínek pro účast v řízení?
- 8) Připouští zásady rovného zacházení s hospodářskými subjekty, zákazu diskriminace a transparentnosti, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, aby byla již uskutečněná dražba prohlášena za neplatnou a byla opakována elektronická dražba, jestliže dražba trpí podstatnou vadou, například pokud k účasti na ní nebyly vyzvány všechny hospodářské subjekty, které podaly přijatelné nabídky?
- 9) Připouští zásady rovného zacházení s hospodářskými subjekty, zákazu diskriminace a transparentnosti, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, aby v případech, kdy nelze určit, zda by účast hospodářského subjektu, jehož nabídka nebyla zohledněna, výsledek dražby změnila, byla zakázka zadána hospodářskému subjektu, jehož nabídka byla v takovéto dražbě vybrána, aniž by došlo k opakování dražby?
- 10) Může jako vodítko při výkladu ustanovení směrnice 2004/18 sloužit obsah ustanovení a bodů odůvodnění směrnice 2014/24, třebaže dosud neuplynula lhůta k jejímu provedení, pokud upřesňuje některá východiska a záměry unijního zákonodárce a není v rozporu se směrnicí 2004/18?“

K předběžným otázkám

K první až třetí, páté a šesté otázce

- 30 Podstatou první až třetí, páté a šesté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je určení podmínek, které musí být splněny, aby hospodářský subjekt mohl využít schopnosti jiných subjektů ve smyslu čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 a objasnění způsobů, jimiž se bude konkretizovat poskytnutí nezbytných prostředků ze strany těchto subjektů a jejich případná účast na plnění předmětné zakázky.
- 31 K odpovědi na tyto otázky je úvodem třeba připomenout, že v souladu s čl. 44 odst. 1 směrnice 2004/18 je na veřejném zadavateli, aby ověřil vhodnost zájemců a uchazečů v souladu s kritérii uvedenými v člancích 47 až 52 této směrnice.
- 32 Kromě toho podle čl. 44 odst. 2 uvedené směrnice může veřejný zadavatel od zájemců a uchazečů vyžadovat, aby splňovali minimální úroveň hospodářských a finančních schopností, jakož i technické nebo odborné způsobilosti v souladu s články 47 a 48 téže směrnice.
- 33 V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora přiznávají čl. 47 odst. 2 a čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 každému hospodářskému subjektu právo, aby pro určitou zakázku využil schopnosti jiných subjektů, bez ohledu na právní povahu vztahů mezi ním a těmito subjekty, pokud veřejnému zadavateli

prokáže, že uchazeč bude disponovat nezbytnými prostředky těchto subjektů k plnění této veřejné zakázky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. října 2013, Swm Costruzioni 2 a Mannocchi Luigino, C-94/12, EU:C:2013:646, body 29 a 33).

- 34 Takový výklad je v souladu s cílem otevření veřejných zakázek co nejširší možné hospodářské soutěži, který sledují směrnice v této oblasti nejen ve prospěch hospodářských subjektů, ale i ve prospěch veřejných zadavatelů. Kromě toho může rovněž ulehčit přístup malých a středních podniků k veřejným zakázkám, což je rovněž cílem směrnice 2004/18, jak uvádí její bod 32 odůvodnění (rozsudek ze dne 10. října 2013, Swm Costruzioni 2 a Mannocchi Luigino, C-94/12, EU:C:2013:646, bod 34, jakož i citovaná judikatura).
- 35 Z toho plyne, že právo zakotvené v čl. 47 odst. 2 a čl. 48 odst. 3 uvedené směrnice představuje s přihlédnutím k důležitosti, kterou má v rámci unijní právní úpravy v oblasti veřejných zakázek, obecné pravidlo, které musí veřejní zadavatelé zohlednit při výkonu svých pravomocí ověření vhodnosti uchazeče k plnění určité zakázky.
- 36 Za těchto podmínek nelze okolnost, že podle znění čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 může hospodářský subjekt využít schopnosti jiných subjektů, „je-li to nezbytné“, vykládat v tom smyslu, jak patrně navrhuje zejména vnitrostátní soud, že hospodářský subjekt může využít schopnosti třetích subjektů pouze výjimečně.
- 37 Je proto třeba v první řadě upřesnit, že ačkoli si uchazeč může vytvořit vztahy se subjekty, jejichž schopnosti hodlá využít, a může si zvolit právní povahu těchto vztahů, musí navzdory tomu prokázat, že skutečně disponuje prostředky těchto subjektů, které jemu samému nepatří a které jsou potřebné k plnění určité zakázky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. prosince 1999, Holst Italia, C-176/98, EU:C:1999:593, bod 29 a citovaná judikatura).
- 38 Podle čl. 47 odst. 2 a čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 tedy uchazeč nemůže uplatňovat schopnosti jiných subjektů k tomu, aby čistě formálním způsobem splnil podmínky požadované zadavatelem.
- 39 Zadruhé, jak již Soudní dvůr rozhodl, ustanovení směrnice 2004/18 nebrání tomu, aby byl výkon práva zakotveného v čl. 47 odst. 2 a čl. 48 odst. 3 této směrnice omezen na výjimečné okolnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. října 2013, Swm Costruzioni 2 a Mannocchi Luigino, C-94/12, EU:C:2013:646, bod 36).
- 40 Nelze totiž vyloučit, že existují stavební práce, které se vyznačují zvláštnostmi vyžadujícími určitou schopnost, kterou nelze získat spojením nižších kapacit několika hospodářských subjektů. V takovém případě je veřejný zadavatel oprávněn požadovat, aby bylo minimální úroveň schopnosti v daném případě dosaženo jediným hospodářským subjektem nebo případně za využití omezeného počtu hospodářských subjektů na základě čl. 44 odst. 2 druhého pododstavce směrnice 2004/18, pokud je tento požadavek spjatý s předmětem dotčené veřejné zakázky a ve vztahu k ní přiměřený (rozsudek ze dne 10. října 2013, Swm Costruzioni 2 a Mannocchi Luigino, C-94/12, EU:C:2013:646, bod 35).
- 41 Stejně tak nelze vyloučit, že za zvláštních okolností nelze na uchazeče s přihlédnutím k povaze a cílům určité zakázky přenést schopnosti, které má třetí subjekt a jsou nezbytné k plnění určité zakázky. Z toho důvodu může uchazeč za takových okolností uplatňovat výše uvedené schopnosti pouze tehdy, pokud se třetí subjekt přímo a osobně zúčastní plnění dotčené zakázky.
- 42 V projednávané věci má předkládací soud pochybnosti v souvislosti s otázkou, zda schopnosti společnosti PUM mohou být plnohodnotně přeneseny na společnost Partner v tom smyslu, že umožní poskytnutí nezbytných prostředků k plnění zakázky dotčené v původním řízení v souladu s čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 vzhledem k okolnosti, že takové poskytnutí se materializuje pouhým výkonem poradenských a vzdělávacích činností bez jakékoli přímé účasti společnosti PUM na plnění této zakázky.

- 43 V tomto ohledu je třeba připomenout, že předmětem veřejné zakázky dotčené v původním řízení, popsané v bodě 19 tohoto rozsudku, je komplexní mechanické čištění vozovek města Varšavy v zimě i v létě po dobu čtyř po sobě následujících let.
- 44 Pokud jde zejména o zimní čištění, z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že toto plnění vyžaduje zvláštní know how, jakož i dokonalé znalosti topografie města Varšavy a zejména vyžaduje schopnost okamžitě reagovat, aby bylo v přesném časovém intervalu dosaženo určité úrovně údržby vozovek.
- 45 Kromě toho uvedené plnění spočívá v používání zvláštní technologie vyžadující vysokou úroveň zkušeností a schopností při využívání této technologie, jež jako jediná umožňuje přiměřeně plnit zakázku dotčenou v původním řízení tak, aby se zabránilo nebezpečným důsledkům pro silniční dopravu.
- 46 Za těchto podmínek konkrétní plnění takové zakázky vyžaduje nasazení zkušených zaměstnanců, které především bezprostředním prověřením stavu povrchu vozovek, jakož i jejich obhlídkou přímo na místě umožní předvídat či každopádně přiměřeně reagovat na zvláštní potřeby této zakázky.
- 47 S přihlédnutím k předmětu zakázky dotčené v původním řízení, jakož i k jejímu účelu nelze vyloučit, že zamýšlenou účast PUM spočívající v pouhém výkonu poradenských a vzdělávacích činností nelze považovat za dostatečnou k tomu, aby ve smyslu judikatury citované v bodě 33 tohoto rozsudku zaručila společnosti Partner skutečné poskytnutí prostředků nezbytných k plnění uvedené zakázky. Platí to především vzhledem ke skutečnosti, že podle předkládacího rozhodnutí se sídlo PUM nachází ve městě Grudziądz, tj. asi 230 km od Varšavy.
- 48 Za těchto okolností je věcí předkládajícího soudu, aby s přihlédnutím ke všem konkrétním okolnostem zakázky dotčené v původním řízení určil, zda se takové poskytnutí může uskutečnit způsobem odpovídajícím požadavkům, které stanovila uvedená judikatura.
- 49 S přihlédnutím ke všem předchozím úvahám je třeba odpovědět na první až třetí, pátou a šestou otázku, že čl. 47 odst. 2 a čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18, ve spojení s čl. 44 odst. 2 této směrnice, musí být vykládány v tom smyslu, že:
- přiznávají každému hospodářskému subjektu právo, aby pro určitou zakázku využil schopnosti jiných subjektů, a to bez ohledu na povahu vztahů mezi ním a těmito subjekty, pokud je veřejnému zadavateli prokázáno, že zájemce nebo uchazeč bude disponovat prostředky těchto jiných subjektů, které jsou nezbytné k plnění této zakázky;
 - není vyloučeno, že výkon uvedeného práva může být za zvláštních okolností s ohledem na předmět a účel dotčené zakázky omezen. Tak je tomu zejména v případě, když schopnosti, které má třetí subjekt a jsou nezbytné k plnění této zakázky, nemohou být přeneseny na zájemce nebo uchazeče, takže uvedený zájemce nebo uchazeč může uvedené schopnosti uplatňovat pouze tehdy, pokud se třetí subjekt plnění uvedené zakázky zúčastní přímo a osobně.

Ke čtvrté otázce

- 50 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 48 odst. 2 a 3 směrnice 2004/18 musí být vykládán v tom smyslu, že veřejný zadavatel má možnost v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci výslovně uvést přesná pravidla, za jejichž splnění může hospodářský subjekt využít schopností jiných subjektů.

- 51 K odpovědi na tuto otázku je třeba připomenout, jak vyplývá z bodů 33 a 49 tohoto rozsudku, že čl. 47 odst. 2 a čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 přiznávají každému hospodářskému subjektu právo využít schopnosti jiných subjektů, pokud je veřejnému zadavateli prokázáno, že zájemce nebo uchazeč bude skutečně disponovat prostředky těchto subjektů, které jsou nezbytné k plnění dotčené zakázky.
- 52 Třebaže uchazeč musí za tímto účelem prokázat, že skutečně disponuje prostředky těchto subjektů, které mu nepatří a jsou nezbytné k plnění určité veřejné zakázky, může si nicméně zvolit jednak právní povahu vztahů, které hodlá navázat s jinými subjekty, jejichž schopnosti využije k plnění této zakázky, a jednak způsob prokázání existence těchto vztahů (rozsudek ze dne 14. ledna 2016, Ostas celtnieks, C-234/14, EU:C:2016:6, bod 28).
- 53 Z toho plyne, že veřejný zadavatel v zásadě nemůže ukládat výslovné podmínky, které by mohly narušit výkon práva každého hospodářského subjektu využít schopností jiných subjektů, zejména tím, že předem stanoví konkrétní způsoby, podle nichž mohou být schopnosti těchto jiných subjektů využity. Toto zjištění se uplatní tím spíše, že v praxi, jak správně podotýká Evropská komise, se jeví jako složité či nemožné, aby hospodářský subjekt *a priori* předvídal všechny představitelné scénáře využití schopností jiných subjektů.
- 54 Z tohoto důvodu, jak bylo uznáno v odpovědi na první až třetí, pátou a šestou otázku, může být výkon takového práva omezen s přihlédnutím k předmětu dotčené zakázky, jakož i k jejímu účelu, za takových zvláštních okolností, jako jsou okolnosti uvedené v bodech 39 až 41 tohoto rozsudku.
- 55 Za takových okolností ovšem nelze automaticky vyloučit možnost veřejného zadavatele výslovně uvést v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci pro účely správného plnění dotčené zakázky přesná pravidla umožňující hospodářskému subjektu využít schopnosti jiných subjektů.
- 56 Když se však veřejný zadavatel rozhodne takovou možnost využít, je na něm, aby zajistil, že pravidla, která stanoví, jsou svázána s předmětem a účelem uvedené zakázky a jsou ve vztahu k nim přiměřená.
- 57 Tento požadavek ostatně umožňuje zaručit dodržování zásady transparentnosti u pravidel stanovených veřejným zadavatelem a současně ponechává hospodářským subjektům možnost nabídnout alternativní způsoby využití schopností jiných subjektů, které zaručí skutečné poskytnutí uvedených schopností.
- 58 Proto je na čtvrtou otázku třeba odpovědět, že čl. 48 odst. 2 a 3 směrnice 2004/18 musí být vykládány v tom smyslu, že s přihlédnutím k předmětu určité zakázky, jakož i k jejímu účelu, může veřejný zadavatel pro účely správného plnění této zakázky v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci výslovně uvést přesná pravidla, podle nichž hospodářský subjekt může využít schopností jiných subjektů, pokud jsou tato pravidla svázána s předmětem a účelem uvedené zakázky a jsou ve vztahu k nim přiměřená.

K sedmé otázce

- 59 Podstatou sedmé otázky předkládajícího soudu je, zda zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace hospodářských subjektů, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby veřejný zadavatel po otevření nabídek předložených v rámci zadávacího řízení na veřejnou zakázku vyhověl žádosti hospodářského subjektu, který předložil nabídku pro celou dotčenou zakázku, aby k jeho nabídce bylo přihlíženo jen při zadání některých částí této zakázky.
- 60 K odpovědi na tuto otázku je třeba připomenout, že v souladu s bodem 46 odůvodnění a článkem 2 směrnice 2004/18 jsou veřejní zadavatelé povinni zacházet s hospodářskými subjekty na základě zásady rovnosti, nediskriminačním a transparentním způsobem.

- 61 Na straně jedné tedy zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace stanoví, že uchazeči mají tytéž příležitosti při formulaci znění jejich nabídek, a proto předpokládají, že tyto nabídky podléhají stejným podmínkám pro všechny uchazeče. Na straně druhé je cílem povinnosti transparentnosti zaručit neexistenci rizika protěžování a svévole ze strany veřejného zadavatele. Tato povinnost předpokládá, že všechny podmínky a způsoby postupu vedoucího k zadání zakázky budou formulovány jasně, přesně a jednoznačně v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci tak, aby zaprvé všichni přiměřeně informovaní uchazeči, kteří postupují s běžnou řádnou péčí, mohli pochopit jejich přesný rozsah a vykládat je stejným způsobem, a zadruhé, aby byl veřejný zadavatel schopen skutečně ověřit, zda nabídky uchazečů splňují kritéria, kterými se řídí dotčená zakázka (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. listopadu 2014, *Cartiera dell'Adda*, C-42/13, EU:C:2014:2345, bod 44 a citovaná judikatura).
- 62 Kromě toho, jak již Soudní dvůr rozhodl, zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace brání jakémukoli jednání mezi veřejným zadavatelem a uchazečem v rámci zadávacího řízení na veřejnou zakázku, z čehož vyplývá, že nabídka nemůže být po jejím předložení v zásadě změněna ani z podnětu veřejného zadavatele, ani z podnětu uchazeče. Z toho vyplývá, že veřejný zadavatel nemůže požadovat objasnění od uchazeče, o jehož nabídce se domnívá, že je nepřesná nebo neodpovídá technickým specifikacím zadávací dokumentace (rozsudek ze dne 10. října 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, bod 31 a citovaná judikatura).
- 63 Soudní dvůr však upřesnil, že článek 2 směrnice 2004/18 nebrání tomu, aby údaje týkající se nabídky mohly být přesně opraveny nebo doplněny, zejména když je zřejmé, že vyžadují pouhé objasnění nebo že je třeba odstranit zjevné věcné chyby (rozsudek ze dne 10. října 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, bod 32 a citovaná judikatura).
- 64 Za tímto účelem se veřejný zadavatel musí zejména ujistit, že žádost o objasnění nabídky nepovede k tomu, že dotčený uchazeč předloží dokumenty, které se ve skutečnosti ukáží být novou nabídkou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. října 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, bod 36).
- 65 Kromě toho musí veřejný zadavatel při výkonu posuzovací pravomoci v rozsahu, v němž jde o možnost žádat od zájemců objasnění jejich nabídky, zacházet s jednotlivými zájemci stejně a loajálně, tak aby žádost o objasnění nemohla být na konci řízení určeného k výběru nabídek vzhledem k jeho výsledku vnímána tak, že neoprávněně zvýhodňuje nebo znevýhodňuje jednoho nebo více zájemců, kterým byla tato žádost zaslána (rozsudek ze dne 10. října 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, bod 37).
- 66 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí plyne, že jelikož měla Úklidová správa města Varšavy v projednávané věci pochybnosti o tom, zda měla společnost Partner k dispozici prostředky nezbytné k plnění zakázky dotčené v původním řízení, uvedenou společnost po předložení její nabídky vyzvala, aby specifikovala povahu účasti PUM na plnění této veřejné zakázky.
- 67 Společnost Partner v reakci na tuto žádost o objasnění požádala Úklidovou správu města Varšavy, aby – pro případ, že by měla za to, že prokázaná zkušenost je nedostačující – přiřadila prostředky, jež uvedla u každé z osmi částí zakázky dotčené v původním řízení, podle určitého pořadí přednosti tak, aby se případné zamítnutí nevztahovalo na celou tuto zakázku, ale pouze na položky, v nichž nesplňovala požadované podmínky.
- 68 Je přitom nesporné, že takové oznámení, v němž hospodářský subjekt po otevření nabídek oznámí veřejnému zadavateli pořadí přednosti jednotlivých částí dotčené veřejné zakázky, podle něhož by se jeho nabídka měla posuzovat, zdaleka není pouhým upřesněním nebo opravou zjevných věcných chyb ve smyslu judikatury uvedené v bodě 63 tohoto rozsudku a představuje ve skutečnosti podstatnou změnu, která se spíše blíží předložení nové nabídky.

- 69 Z toho plyne, že veřejný zadavatel hospodářskému subjektu nemůže umožnit, aby takto upřesnil svou původní nabídku, neboť by to znamenalo porušení zásad rovného zacházení a zákazu diskriminace hospodářských subjektů, jakož i povinnosti transparentnosti, jež z nich vyplývá, kterými jsou vázáni veřejní zadavatelé na základě článku 2 směrnice 2004/18 (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 6. listopadu 2014, *Cartiera dell'Adda*, C-42/13, EU:C:2014:2345, bod 43).
- 70 Z výše uvedeného vyplývá, že na sedmou otázku je třeba odpovědět tak, že zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace hospodářských subjektů, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, brání za takových okolností, jako jsou okolnosti sporu v původním řízení, tomu, aby veřejný zadavatel po otevření nabídek předložených v rámci zadávacího řízení pro veřejnou zakázku vyhověl žádosti hospodářského subjektu, který předložil nabídku pro celou dotčenou zakázku, aby k jeho nabídce bylo přihlíženo jen při zadávání některých částí této zakázky.

K osmé a deváté otázce

- 71 Podstatou osmé a deváté otázky předkládajícího soudu, jež je třeba zkoumat společně, je, zda zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace hospodářských subjektů, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, musí být vykládány v tom smyslu, že vyžadují prohlášení neplatnosti a zopakování elektronické dražby, k účasti na níž nebyl vyzván hospodářský subjekt, jenž podal přijatelnou nabídku, a to i v případě, že nelze konstatovat, že by účast vyloučeného hospodářského změnila subjektu výsledek dražby.
- 72 V souladu s bodem 14 odůvodnění a čl. 1 odst. 7 směrnice 2004/18 používání elektronických dražeb umožňuje veřejným zadavatelům vyžadovat po uchazečích po prvním úplném vyhodnocení nabídek předložení nových snížených cen, a je-li zakázka zadána hospodářsky nejvýhodnější nabídce, rovněž zkvalitnění jiných prvků nabídky než cen.
- 73 V rámci takového postupu, jak uvádí zmíněný bod odůvodnění, směrnice 2004/18 výslovně vyžaduje, aby elektronické dražby probíhaly plně v souladu se zásadami rovného zacházení, zákazu diskriminace a transparentnosti.
- 74 Na straně jedné čl. 54 odst. 4 směrnice 2004/18 všem uchazečům, kteří podali přijatelné nabídky, za tímto účelem přiznává právo být vyzván k účasti na elektronické dražbě za účelem předložení nových cen nebo hodnot.
- 75 Na straně druhé čl. 54 odst. 8 druhý pododstavec téže směrnice veřejným zadavatelům výslovně ukládá, že když se rozhodnou zorganizovat elektronickou dražbu, nesmějí tento postup zneužívat nebo jej používat způsobem, který by bránil hospodářské soutěži, omezoval ji nebo ji narušoval nebo měnil předmět zakázky, jak byl pro zakázku stanoven ve zveřejněném oznámení o zakázce a v zadávací dokumentaci.
- 76 Z toho plyne, že když uchazeč podá přijatelnou nabídku, a splní tak kritéria uvedená v oznámení o zakázce, musí veřejný zadavatel v souladu s čl. 54 odst. 4 směrnice 2004/18 zajistit, že tento uchazeče bude moci vykonat své právo na účast na případné elektronické dražbě.
- 77 Když tedy tento uchazeč není vyzván k účasti na uvedené dražbě, jak uvedl generální advokát v bodě 52 svého stanoviska, zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, vyžadují, aby veřejný zadavatel takovou dražbu prohlásil za neplatnou a zopakoval ji.
- 78 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že takový závěr platí bez ohledu na otázku, zda by účast vyloučeného hospodářského subjektu změnila výsledek dané dražby.

- 79 Výkon uchazečova práva na účast na elektronické dražbě totiž nemůže záviset na žádoucím výsledku této dražby a nelze ho automaticky vyloučit na základě hypotetických úvah veřejného zadavatele.
- 80 Jinak řečeno, jak rovněž podotýká Krajowa Izba Odwoławcza (vnitrostátní odvolací senát) v předkládacím rozhodnutí, nelze *a priori* vyloučit, že by hospodářský subjekt, jenž nebyl připuštěn k účasti na elektronické dražbě, nepředložil nejvýhodnější nabídku, takže chyba učiněná veřejným zadavatelem nutně způsobuje prohlášení neplatnosti dražby a její zopakování.
- 81 Na osmou a devátou otázku je tedy třeba odpovědět, že zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, musí být vykládány v tom smyslu, že vyžadují prohlášení neplatnosti a zopakování elektronické dražby, k účasti na níž nebyl vyzván hospodářský subjekt, jenž podal přijatelnou nabídku, a to i v případě, že nelze konstatovat, že by účast vyloučeného hospodářského subjektu změnila výsledek dražby.

K desáté otázce

- 82 Podstatou desáté otázky předkládajícího soudu je, zda ustanovení směrnice 2004/18 mohou být vykládána ve světle ustanovení směrnice 2014/24, přestože lhůta pro provedení této posledně uvedené směrnice ještě neuplynula, a to za předpokladu, že její ustanovení nejsou v rozporu s ustanoveními směrnice 2004/18.
- 83 K odpovědi na tuto otázku je úvodem třeba připomenout ustálenou judikaturu, podle níž použitelnou směrnici je v zásadě směrnice platná v okamžiku, kdy zadavatel volí druh řízení, které má být uskutečněno, a definitivně rozhodne o otázce, zda existuje, nebo neexistuje povinnost zajistit před zadáním veřejné zakázky soutěž mezi hospodářskými subjekty. Naopak se nepoužijí ustanovení směrnice, jejíž lhůta pro provedení uplynula až po tomto okamžiku (rozsudek ze dne 10. července 2014, Impresa Pizzarotti, C-213/13, EU:C:2014:2067, bod 31 a citovaná judikatura).
- 84 Ve věci v původním řízení bylo zadávací řízení na dotčenou zakázku zveřejněno dne 24. prosince 2013, zatímco směrnice 2014/24 byla přijata až dne 26. února 2014, a v každém případě lhůta pro její provedení podle jejího článku 90 uplyne dne 18. dubna 2016.
- 85 Za těchto podmínek není směrnice 2014/24 *ratione temporis* použitelná na věc v původním řízení.
- 86 Kromě toho by použití směrnice 2014/24, jež, jak vyplývá i z jejího názvu samotného, ruší směrnici 2004/18, před uplynutím lhůty pro její provedení, zabránilo členským státům, jakož i veřejným zadavatelům a hospodářským subjektům, aby měli k dispozici dostatečnou lhůtu pro přizpůsobení se ustanovením zaváděným touto směrnicí.
- 87 Po tomto připomenutí je třeba uvést, že jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, předkládající soud se svou otázkou zejména snaží zjistit, zda čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18, jenž přiznává všem hospodářským subjektům právo využít pro určitou veřejnou zakázku schopnosti jiných subjektů, musí být vykládán s přihlédnutím k obsahu čl. 63 odst. 1 směrnice 2014/24, jenž představuje ustanovení odpovídající uvedenému článku 48.
- 88 V tomto ohledu musíme podobně jako předkládající soud podotknout, že čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 je formulován obecně a výslovně neuvádí způsoby, jimiž může hospodářský subjekt v rámci zadávacího řízení na veřejnou zakázku prokázat schopnosti jiných subjektů.
- 89 Naproti tomu čl. 63 odst. 1 směrnice 2014/24 nyní stanoví, že hospodářské subjekty mohou využít kapacity jiných subjektů „pouze tehdy, budou-li uvedené subjekty vykonávat stavební práce nebo služby, pro něž se tyto kapacity vyžadují“.

- 90 Ačkoli je pravda, že cílem směrnice 2014/24, jak se uvádí zejména v bodě 2 odůvodnění této směrnice, je vyjasnit základní pojmy a koncepty, aby se zajistila právní jistota, a začlenit do současných pravidel určité aspekty související s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie, nic to nemění na tom, že článek 63 této směrnice přináší podstatné změny týkající se práva hospodářského subjektu využít schopnosti jiných subjektů v rámci veřejné zakázky.
- 91 Článek 63 odst. 1 směrnice 2014/24 totiž není pokračováním čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 ani neobjasňuje jeho rozsah, ale zavádí nové podmínky, které nebyly v předchozí právní úpravě stanoveny.
- 92 Za těchto podmínek nelze uvedené ustanovení směrnice 2014/24 použít jako kritérium při výkladu čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18, protože v projednávané věci nejde o odstranění výkladových pochybností týkajících se obsahu tohoto posledně uvedeného ustanovení.
- 93 Odlišný přístup by svým způsobem vedl k nesprávnému předčasnému použití nového právního režimu, který se liší od režimu stanoveného směrnicí 2004/18, a byl by zjevně v rozporu se zásadou právní jistoty hospodářských subjektů, o jejíž dodržování směrnice 2014/24 výslovně usiluje, jak vyplývá zejména z jejího bodu 2 odůvodnění.
- 94 S přihlédnutím k předchozím úvahám je třeba na desátou otázku odpovědět, že za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, nelze ustanovení čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 vykládat ve světle čl. 63 odst. 1 směrnice 2014/24.

K nákladům řízení

- 95 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 47 odst. 2 a čl. 48 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, ve spojení s čl. 44 odst. 2 této směrnice, musí být vykládány v tom smyslu, že:
 - přiznávají každému hospodářskému subjektu právo, aby pro určitou zakázku využil schopností jiných subjektů, a to bez ohledu na povahu vztahů mezi ním a těmito subjekty, pokud je veřejnému zadavateli prokázáno, že zájemce nebo uchazeč bude disponovat prostředky uvedených subjektů, které jsou nezbytné k plnění této zakázky a
 - není vyloučeno, že výkon uvedeného práva může být za zvláštních okolností s ohledem na předmět a účel dotčené zakázky omezen. Tak je tomu zejména v případě, když schopnosti, které má třetí subjekt a jsou nezbytné k plnění této zakázky, nemohou být přeneseny na zájemce nebo uchazeče, takže uvedený zájemce nebo uchazeč může uplatňovat uvedené schopnosti pouze tehdy, pokud se třetí subjekt plnění uvedené zakázky přímo a osobně zúčastní.
- 2) Článek 48 odst. 2 a 3 směrnice 2004/18 musí být vykládány v tom smyslu, že s přihlédnutím k předmětu určité zakázky, jakož i k jejímu účelu, může veřejný zadavatel pro účely správného plnění této zakázky v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci výslovně

uvést přesná pravidla, za jejichž splnění může hospodářský subjekt využít schopností jiných subjektů, pokud jsou tato pravidla svázána s předmětem a účelem uvedené zakázky a jsou ve vztahu k nim přiměřená.

- 3) Zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace hospodářských subjektů, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, brání za takových okolností, jako jsou okolnosti sporu v původním řízení, tomu, aby veřejný zadavatel po otevření nabídek předložených v rámci zadávacího řízení pro veřejnou zakázku vyhověl žádosti hospodářského subjektu, který předložil nabídku pro celou dotčenou zakázku, aby k jeho nabídce bylo přihlíženo jen při zadávání některých částí této zakázky.
- 4) Zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace, které jsou uvedeny v článku 2 směrnice 2004/18, musí být vykládány v tom smyslu, že vyžadují prohlášení neplatnosti a zopakování elektronické dražby, k účasti na níž nebyl vyzván hospodářský subjekt, jenž podal přijatelnou nabídku, a to i v případě, že nelze konstatovat, že by účast vyloučeného hospodářského subjektu změnila výsledek dražby.
- 5) Za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, nelze ustanovení čl. 48 odst. 3 směrnice 2004/18 vykládat ve světle čl. 63 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18.

Podpisy.